Аналіз впливу
проєкту постанови Правління Національного банку України
“Про затвердження Положення про визнання належності послуги чи операції до фінансової / обмеженої платіжної послуги та виявлення здійснення безліцензійної діяльності на ринку небанківських фінансових послуг і платіжному ринку” на ринок фінансових послуг

І. Основні критерії, за якими буде оцінюватись ефективність результатів правового врегулювання питання

Вимоги проєкту постанови Правління Національного банку України “Про затвердження Положення про визнання належності послуги чи операції до фінансової / обмеженої платіжної послуги та виявлення здійснення безліцензійної діяльності на ринку небанківських фінансових послуг і платіжному ринку” (далі – проєкт акта) поширюватимуться на осіб, які здійснюють безліцензійну діяльність, а також осіб, що володіють документами / відомостями / даними, вираженими в письмовій формі, що містить інформацію щодо здійснення особою діяльності з надання фінансових або обмежених платіжних послуг без належної авторизації Національного банку України (далі – Національний банк).

Критеріями, за якими буде оцінюватись ефективність результатів правового врегулювання питання, запропонованого проєктом акта, є:

1) кількість отриманих звернень від третіх осіб щодо здійснення особою безліцензійної діяльності на ринку фінансових послуг (зокрема, фізичних осіб, правоохоронних органів, органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, включаючи шляхом заповнення такими особами форми, встановленої Національним банком та розміщеної на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку);

2) кількість прийнятих розпорядчих актів Національного банку про проведення поглибленого аналізу;

3) кількість прийнятих рішень Національного банку про:

– належність або неналежність певних послуг чи операцій, які за своєю суттю містять ознаки одного чи декількох видів фінансових послуг згідно з Законом про фінансові послуги та/або спеціальними законами, до певного виду фінансових послуг, визначених частиною першою статті 4 Закону про фінансові послуги;

– належність платіжної операції до обмежених платіжних послуг;

– визначення операції як обмеженої платіжної послуги, про відсутність такої платіжної послуги серед обмежених платіжних послуг, визначених частиною першою статті 8 Закону про платіжні послуги, та про заборону надання такої послуги (щодо необмеженого кола осіб);

– визначення операції як обмеженої платіжної послуги, про відсутність такої платіжної послуги серед обмежених платіжних послуг, визначених частиною

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Рожкова Катерина Вікторівна
Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000001E030000C8850000
Дійсний до:29.05.2025 15:32:05

Національний банк України
В/33-0008/92139
від 25.07.2024 12:04

першою статті 8 Закону про платіжні послуги, та про заборону надання такої послуги (щодо конкретної особи);

– заборону об’єкту нагляду або особі, яка потенційно здійснює безліцензійну діяльність, надавати послугу, щодо якої прийнято рішення про її належність до певного виду фінансових послуг / обмежених платіжних послуг;

– віднесення осіб, які не здійснили авторизацію діяльності з надання платіжних послуг (обмежених платіжних послуг), до таких, що здійснюють надання платіжних послуг або обмежених платіжних послуг без ліцензії та/або реєстрації;

4) кількість об’єктів нагляду, притягнутих до відповідальності Національним банком за здійснення безліцензійної діяльності;

5) кількість листів Національного банку до правоохоронних органів з інформацією щодо осіб, що не є об’єктами нагляду, та які продовжують здійснення безліцензійної діяльності після прийнятого відповідного рішення щодо таких осіб;

6) кількість осіб, що подали документи до Національного банку для авторизації після прийняття щодо цієї особи рішення, передбаченого у проєкті акта.

II. Очікуваний вплив на сферу правового регулювання

Проєкт акта визначає процедури та механізми виявлення здійснення особами безліцензійної діяльності на ринку фінансових послуг та платіжному ринку, а також процедуру визнання належності певних послуг чи операцій, які за своєю суттю містять ознаки одного чи декількох видів фінансових/обмежених платіжних послуг згідно з Законом про фінансові послуги та/або спеціальними законами, до певного виду фінансових послуг / належності платіжної операції до обмежених платіжних послуг, що складається з таких етапів:

1) отримання інформації для попереднього аналізу та проведення такого аналізу;

2) у разі виявлення достатніх підстав ініціювання:

– проведення поглибленого аналізу (щодо особи, яка потенційно здійснює безліцензійну діяльність / об’єкта нагляду) – шляхом направлення доповідної записки, в якій викладене обґрунтування необхідності проведення поглибленого аналізу, підписаної керівником структурного підрозділу, на погодження уповноваженій особі Національного банку;

– камеральної перевірки (під час здійснення безвиїзного нагляду за додержанням законодавства України про захист прав споживачів фінансових/платіжних послуг інформації);

– визнання належності послуги чи операції до фінансової / обмеженої платіжної послуги, віднесення осіб, які не здійснили авторизацію діяльності з

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Рожкова Катерина Вікторівна
Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000001E030000C8850000
Дійсний до:29.05.2025 15:32:05

Національний банк України
В/33-0008/92139
від 25.07.2024 12:04

надання платіжних послуг / обмежених платіжних послуг, до таких, що здійснюють надання платіжних послуг / обмежених платіжних послуг без ліцензії та/або реєстрації;

3) здійснення поглибленого аналізу / камеральної перевірки відповідно до розпорядчого акту (наказу) Національного банку про проведення поглибленого аналізу, який може включати:

– проведення контрольної закупівлі послуги та/або операції;

– залучення різних структурних підрозділів Національного банку з метою отримання експертної позиції;

– проведення консультацій з іншими державними органами;

4) за результатами проведення поглибленого аналізу складення протоколу за підписом осіб, що проводили поглиблений аналіз (направляється об’єктам безвиїзного нагляду разом із вимогою надати пояснення / додаткові документи та інформацію), який описує факт проведення поглибленого аналізу та його результати;

5) складення довідки про проведення поглибленого аналізу за підписом керівника структурного підрозділу (направляється непіднаглядним особам з пропозицією надати додаткову інформацію / пояснення);

6) формування пакету документів та можливість прийняття рішень про:

– належність або неналежність певних послуг чи операцій, які за своєю суттю містять ознаки одного чи декількох видів фінансових послуг згідно з Законом про фінансові послуги та/або спеціальними законами, до певного виду фінансових послуг, визначених частиною першою статті 4 Закону про фінансові послуги;

– належність платіжної операції до обмежених платіжних послуг;

– визначення операції як обмеженої платіжної послуги, про відсутність такої платіжної послуги серед обмежених платіжних послуг, визначених частиною першою статті 8 Закону про платіжні послуги, та про заборону надання такої послуги (щодо необмеженого кола осіб);

– визначення операції як обмеженої платіжної послуги, про відсутність такої платіжної послуги серед обмежених платіжних послуг, визначених частиною першою статті 8 Закону про платіжні послуги, та про заборону надання такої послуги (щодо конкретної особи);

– заборону об’єкту нагляду або особі, яка потенційно здійснює безліцензійну діяльність, надавати послугу, щодо якої прийнято рішення про її належність до певного виду фінансових послуг / обмежених платіжних послуг;

– віднесення осіб, які не здійснили авторизацію діяльності з надання платіжних послуг (обмежених платіжних послуг), до таких, що здійснюють надання платіжних послуг або обмежених платіжних послуг без ліцензії та/або реєстрації.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Рожкова Катерина Вікторівна
Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000001E030000C8850000
Дійсний до:29.05.2025 15:32:05

Національний банк України
В/33-0008/92139
від 25.07.2024 12:04

7) порядок інформування особи, яка здійснює безліцензійну діяльність, про прийняте рішення та оприлюднення його на сайті Національного банку

8) право Національного банку:

– повідомляти державні органи України про прийняте рішення відповідно до їх компетенції;

– центральні банки / фінансових регуляторів іноземних держав, включаючи держав, в яких особа, яка здійснює безліцензійну діяльність, зареєстрована / має відокремлений підрозділ, про прийняте Національним банком рішення щодо такої особи;

– направляти запит до центрального банку / фінансового регулятора іноземної держави / юридичної особи-нерезидента з проханням надати Національному банку інформацію щодо наявності у особи, яка здійснює безліцензійну діяльність, авторизації на надання фінансових послуг у відповідній державі;

9) включення інформації про особу, яка здійснює безліцензійну діяльність, до Переліку осіб, які здійснюють неавторизовану діяльність, що розміщується на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку;

10) контроль за виконанням прийнятого рішення, включаючи проведення повторного поглибленого аналізу, та, як наслідок:

– щодо піднаглядних осіб – можливість прийняття рішення про застосування заходів впливу;

– щодо непіднаглядних осіб – передача матеріалів правоохоронним органам;

Прийняття акта сприятиме забезпеченню діяльності на ринку фінансових послуг виключно авторизованих надавачів фінансових послуг.

III. Розрахунок витрат та вигод учасників ринку, громадян та держави внаслідок дії проєкту нормативно-правового акта

Витрати учасників ринку та громадян внаслідок дії проєкту нормативно-правового акта не передбачаються. Водночас в разі виявлення здійснення безліцензійної діяльності на ринку небанківських фінансових послуг і платіжному ринку, особи, щодо яких прийнято відповідне рішення, можуть нести витрати, пов’язані з необхідністю здійснення авторизації для можливості надання відповідних послуг. Вигодою для учасників ринку фінансових послуг є виявлення осіб, які здійснюють діяльність з надання фінансових / обмежених платіжних послуг на ринку фінансових послуг без авторизації та притягнення їх до відповідальності.

Впровадження вимог такого акта потребуватиме додаткових витрат Національного банку України, оскільки акт запроваджує нову процедуру у Національному банку виявлення здійснення безліцензійної діяльності на ринку

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Рожкова Катерина Вікторівна
Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000001E030000C8850000
Дійсний до:29.05.2025 15:32:05

Національний банк України
В/33-0008/92139
від 25.07.2024 12:04

небанківських фінансових послуг і платіжному ринку, що здійснюватиметься наглядовими структурними підрозділами Національного банку.

Перший заступник Голови
Національного банку України Катерина РОЖКОВА

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Рожкова Катерина Вікторівна
Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000001E030000C8850000
Дійсний до:29.05.2025 15:32:05

Національний банк України
В/33-0008/92139
від 25.07.2024 12:04